

Sygn. akt IV CSK 141/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa H. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Izby Celnej w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 października 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa 7200 (siedem tysięcy dwieście) zł
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 października 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) – po rozpoznaniu apelacji obu stron – zmienił wyrok Sąd Okręgowego w B., którym zasądzone od pozwanego na rzecz powódki 9 460,06 zł (pkt I sentencji wyroku), oddalono powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) i orzeczono o kosztach procesu, w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I i II w ten sposób, że oddalił powództwo, oddalił apelację powódki w całości i orzekł o kosztach sądowych i kosztach procesu. Zaskarżając wyrok w całości, pełnomocnik powódki wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurisprudencki (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej

ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sądzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołując się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, nie publ.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiada podniesiona przez skarżącą związana z art. 417 § 1 k.c., oceniana w kontekście art. 6 ust. 1, art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm. – dalej: „u.g.h.”) i art. 8 ust. 1 dyrektywy nr 98/34 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. (Dz. U. UE.L 1998.204.37 ze zm. – dalej: „dyrektywa nr 98/34”), kwestia dotycząca przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa w postaci bezprawności. Skarżąca nie wykazała, że kwestia ta budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – przedstawionego zagadnienia prawnego. Podniesiona kwestia była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, zwłaszcza w postanowieniu z dnia 20 listopada 2015 r. III CZP 82/15 (nie publ.), nie stanowi ona więc zagadnienia nowego nie podejmowanego w judykaturze Sądu Najwyższego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na omawianą przesłankę nie zawiera przekonujących argumentów, że przytoczona kwestia została niedostatecznie bądź niewłaściwie wyjaśniona przez judykaturę i wymaga ingerencji Sądu Najwyższego.

Nie występuje również wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej rozbieżność w orzecznictwie sądów dotycząca bezprawności jako przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c., ocenianej w kontekście art. 6 ust. 1, art. 14 ust. u.g.h. i art. 8 ust. 1 dyrektywy nr 98/34. Odwołanie się do przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (niepubl.) – wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyrażnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie. Tymczasem przytoczone przez

skarżącą dwa orzeczenia sądów apelacyjnych nie dają podstaw do przyjęcia, że zachodzi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. rozbieżność w orzecznictwie sądów. Uszło uwagi skarżącej, że oba orzeczenia sądów apelacyjnych zapadły przed wydaniem przytoczonego wyżej postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 82/15, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 października 2014 r., I ACa 1142/14, został zaś wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2015 r., V CSK 137/15, uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 k.p.c. w związku z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, jedn. tekst Dz. U. Nr 2013, poz. 1150).